

Bursa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Vergi Mevzuatı Komisyonu

Şüpheli Ticari Alacaklar

Şüpheli Ticari Alacak kavramı

Dönemsellik ilkesi ve tahakkuk esası gereği vergi ve gelir-gider unsurlarını doğuran olaylar fiziki işlemler gerçekleştiğinde ortaya çıkmaktadır.

İşletmeler; tahsil edebildikleri gelirlerinden ziyade, henüz tahsil etmedikleri/edemedikleri gelirlerini de hasılat olarak kayıt altına almak ve hasılat yazdıkları bu tutarların vergisini ödemek durumundadır.

Vadesi geçen, tahsil edilememiş veya tahsil edilemeyeceği anlaşılmış olan her türlü TİCARİ alacak, Şüpheli ticari alacak yerine geçmektedir.

İşletmelerin tahsil edemediği Şüpheli hale gelen ticari alacakları, VUK 323.Md.'sinde haksız vergi ödemelerinin önüne geçmek ve mali tablolarının gerçek durumunu göstermesini sağlamak amacıyla ortaya çıkmış ve bu alacaklara karşılık ayrılarak gider yazılmasına imkan tanınmıştır.

Karşılık ayırma uygulaması, yasal bir zorunluluk değildir. Dileyen işletmeler karşılık ayırmayabilir.

VUK ve KDV Kanunu'ndaki yeri

VUK 323.Maddesinde,

Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla,

Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar ile yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar, **şüpheli alacak sayılır.**

Şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir. Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara uygulanır. **Sonraki dönemlerde tahsil edilen alacaklar gelir yazılır.**

VUK 334 Seri No.lu tebliğinde karşılık ayrılacak tutarın **KDV DAHİL** tutar olacağı açıkça belirtilmiş, KDV tutarının da gider yazılacağı anlaşılmıştır.

ÖNEMLİ NOT : 7104 sayılı kanun 8/c-4.maddesi ile gelen yeni düzenlemede karşılık ayrılan şüpheli ticari alacakların gider yazılan KDV'si, ilgili dönemde gelir olarak matraha eklenmek şartıyla indirim konusu yapılabilir. Ancak bu uygulama **01.01.2019** tarihinde başlayacaktır.

Karşılık ayrılmasının şartları

Bir alacak için karşılık ayrılabilmesi, aşağıdaki şartların gerçekleşmesine bağlıdır:

- Alacak; ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve devamı ile ilgili olmalıdır.
- Bilanço usulüne göre defter tutmak zorunludur.
- Alacak teminatsız olmalıdır. Banka teminat mektubu, menkul rehin, gayrimenkul ipotegi ve şahsi kefalet gibi teminatları olan alacakların teminatsız kısımları için karşılık ayrılmalıdır.
- Alacağın dava ve icra safhasında olması gereklidir. Mahkemeye dava açılması ile ilgili dilekçenin verilmesi, icra müdürlüğüne de takibe ilişkin dilekçenin verilmesi, karşılık ayırmak için yeterlidir.
- Alacağın yapılan protesto veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen, borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük olması gerekmektedir.
- Karşılık ayrılması için belirlenen dönemin, «alacağın karşılıksız hale geldiğinin anlaşıldığı dönem» olduğu unutulmamalıdır.

Muhasebe Kayıtları

----- / -----		
128.ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	XXX	
	120.ALICILAR	XXX
Alacığın şüpheli hale gelmesi		
----- / -----		
654.KARŞILIK GİDERLERİ	XXX	
	129.ŞÜPH.TİC.AL.KARŞILIĞI	XXX
Şüpheli alacağa karşılık ayrılması		
----- / -----		
102.BANKALAR	XXX	
	128.ŞÜP.TİCARİ ALACAKLAR	XXX
Şüpheli alacığın tahsili		
----- / -----		
129.ŞÜPH.TİC.AL.KARŞILIĞI	XXX	
	644.KONUSU KALM.KARŞ.	XXX
Gider yazılan karşılığın gelir hesabına devredilmesi		
----- / -----		

Teşekkürler

Mevzuat okumak yorucu ve uzun bir iş. Yoğun mesai yaptığımız işlerimiz arasında unuttuğumuz, hatırlamak için tekrar dönüp okumak zorunda olduğumuz bazı konular var. Vergi mevzuatı komisyonu olarak kısa bilgilendirme notları ile meslektaşlarımıza bu şekilde bilgi aktarımının dinamik olabileceğini düşündük. Umarız çalışmamız faydalı olur. Saygılarımızla.